

A *Helix pomatia* L. "fészke" (Mollusca Pulmoneta*)

VARGA ANDRÁS

ABSTRACT: (*The „nest” of Helix pomatia L.*) Author reports some smaller own records relating to the form of the nest-hole as well as the investigations of it. The paper is supplemented by 4 figures.

Néhány apró feljegyzésemet kívánom ismertetni, melyek a *Helix pomatia* fészeküregének alakjára, illetve annak tanulmányozására vonatkoznak.

Gyűjtőmunkánk során ritkán nyílik lehetőség arra, hogy egyes csigafajok élettevékenységét megfigyeljük (párázás, peterakás, táplálkozás). 1991-ben Gyöngyöshalászon az egyik konyhakert elgyomosódó területén petéző Helixekre lettem figyelmes. Feltűnően megjelöltem azokat a pontokat, ahol a csigák elkezdtek a fészeküregek kiásását. A peterakás befejezése után talajrögökkel betöltték a nyílását, láthatatlanná téve a szűkebb értelemben vett "költőüreget". Csipesszel óvatosan kiszedegettem a talajrögöket majd a rovarászoknál használt szippantóval (MÓCZÁR 1962: p. 149, 51. ábra) eltávolítottam a petéket. Gipszpéppel kiöntöttem az üreget, a gipsz megszilárdulása után kiástam és megtisztítottam az öntvényeket, majd kettéfűrészelve megkaptam a fészkek hosszmetsetét (1–4 ábra).

A fészkek a felszín közelében egy széles, tölcser alakú résszel veszi kezdetét (itt helyezkedik el ásás közben a ház és a talp egy része). Középpütt erőteljesen beszűkül, majd maga a költőüreg szabálytalan gömb alakú. A megvizsgált fészkek tengelyvonala enyhe szöveget zárt be a talaj felszínével (a 4 sz. ábrán más irányból készült a metszet).

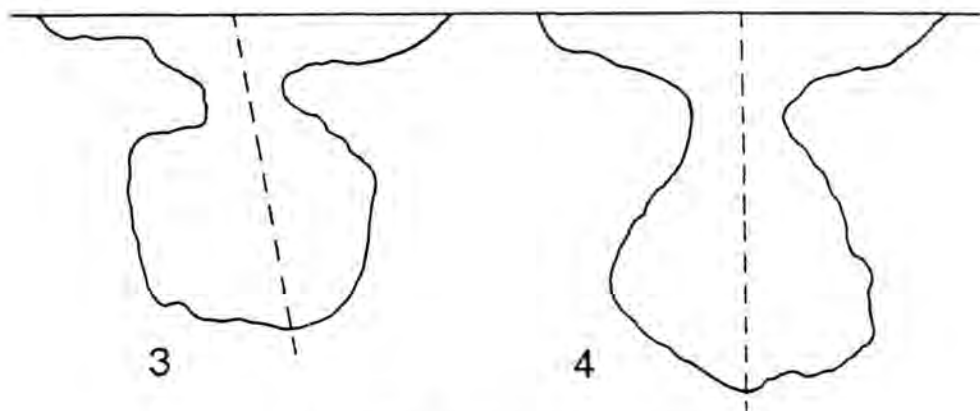
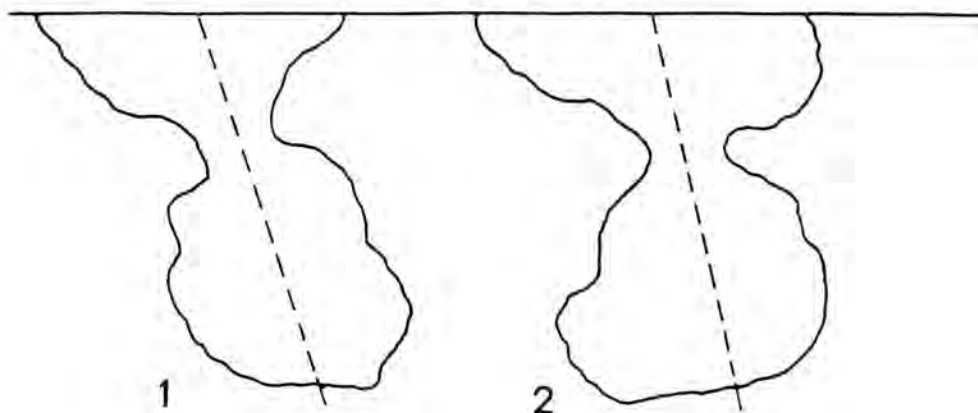
Ezzel a rövid híradással kettős céloom volt, egyrészt közreadni egy aprócska megfigyelést, másrészt felhívni a kollegák figyelmét egy módszerre, amivel információkat kaphatunk más fajok fészkeinek alakjáról. Gyűjtőútjainkra érdemes felszerelésünket néhány aprósággal kiegészíteni: 10–15 dkg gipsz, kevés víz és egy félbevágott kicsi gumilabda (a gumilabdából megszilárdulás után egyszerűen eltávolítható a gipsz).

IRODALOM

MÓCZÁR, L. (1962): Az állatok gyűjtése – Budapest, 1-489.

VARGA András
Mátra Múzeum
H-3200 GYÖNGYÖS
Kossuth út 40.

* A tanulmány az OTKA 1642. számú pályázat támogatásával készült.

1-4. ábra: A "fészkek" hosszmetsete.